Nyt se on tutkittu:
Kunnissa halutaan rakentaa kestävästi

Melina Mäntylä, Juha Vekkilä
Aula Research Oy
juha.vekkila@aularesearch.fi

Betoni ja muuratut rakenteet teettivät kattavan tutkimuksen koskien rakentamista ja kaavoitusta Suomen kunnissa. Kivirakentamisen maine kuntapäättäjien keskuudessa on hyvä ja kivipohjaisia materiaaleja arvostetaan ennen muuta pitkäikäisyytensä vuoksi. Energiatehokkuus, kosteusturvallisuus ja korjausrakentaminen ovat tutkimuksen mukaan asioita, joista kivirakentajien tulisi tarjota kattavammin tietoa kuntapäätäjille.

Kivimateriaaleja arvostetaan kestävinä ja turvallisina

Tutkimuksessa saatiin arvokasta tietoa siitä, mitkä rakennusmateriaalien ominaisuudet ovat kuntavaikuttajien mielestä tärkeimpiä rakentamiseen liittyviä päätöksiä tehtäessä. Tärkeimmiksi ominaisuuksiksi nousivat kosteusturvallisuus, pitkäikäisyys ja paloturvallisuus.

Merkillepantavaa on, että edullinen hankintahinta ei noussut valintakriteereitä arvioitaessa tärkeäksi tekijäksi. Rakennusmateriaalien laatuun liittyvien ominaisuuksien lisäksi vastaajat arvostavat ennemminkin edullisia ylläpitokustannuksia kuin edullista hankintahintaa. Tämä tulos vahvistaa johtopäätöstä siitä, että elinkaarikustannusajattelun merkitys rakennusmateriaalin valinnassa on keskeinen.

Keskimäärin kivipohjaisilla rakennusmateriaaleilla on varsin myönteinen mielikuva kuntavaikuttajien parissa. Kivimateriaaleihin liitetään voimakkaimmin pitkäikäisyys (4,6/5) ja paloturvallisuus (4,6/5). Matalamman arvosanan kivi sai hankintahinnasta (3,1/5), energiatehokkuudesta (3,5/5) ja ulkonäöstä (3,6/5).

Vastaajat arvioivat tutkimuksessa myös yleisemmällä tasolla kivirakentamisen mainetta Suomessa. Kuntavaikuttajista 94 % pitää suomalaisen kivirakentamisen mainetta vähintään jokseenkin hyvänä.

Elinkaariajattelu on tulossa myös kuntiin

Kysyttäessä rakentamisen kehityskohteista sekä virkamiehistä että kunnanvaltuutetuista jopa 63 % valitsi korjausrakentamisen. Myös kaavoi-

Kuvio 1 Millä osa-alueilla kunnassanne on mielestäsi eniten kehitettävää rakentamisessa?

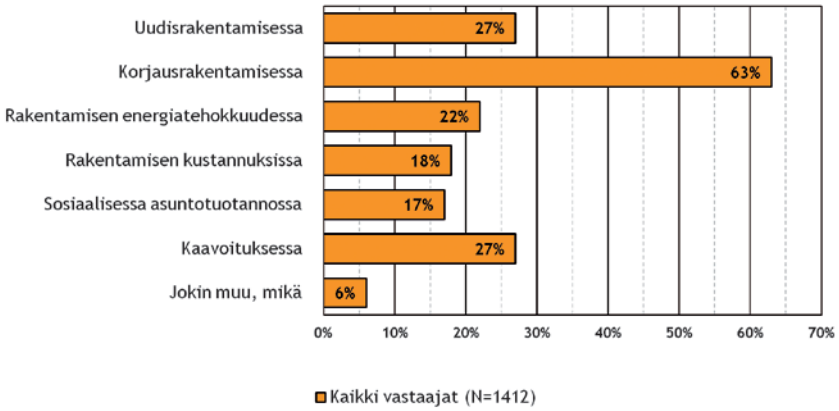

Kuvio 2 Millä keinoin kaavoituksella voidaan mielestäsi parhaiten edistää ympäristöystävällisyyttä?

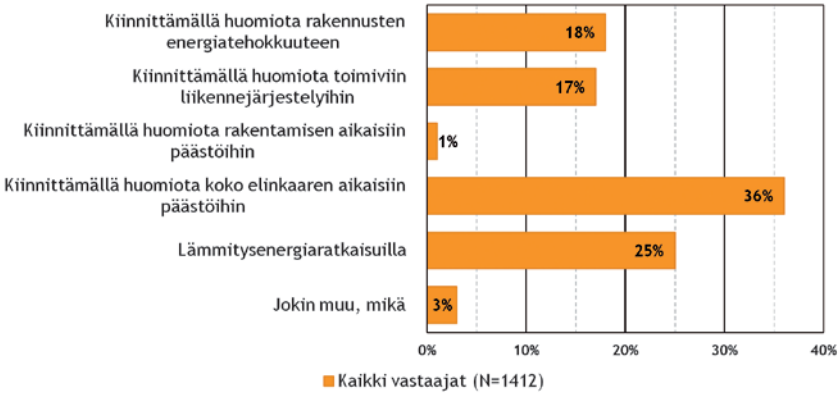

1, 2 Kuvissa esiintyvä Saunalahden koulu Espoossa ei liity tehtyyn tutkimukseen. Saunalahden koulussa on asetettu tavoitteeksi pitkäikäisyys ja elinkaarikustannukset.

Verstas Arkkitehdit Oy/ Andreas Meichsner

1

Verstas Arkkitehdit Oy/ Andreas Meichsner

2

Kuvio 3 Tulisiko kuntanne mielestäsi tukea jotain tiettyä rakentamisen materiaalia?

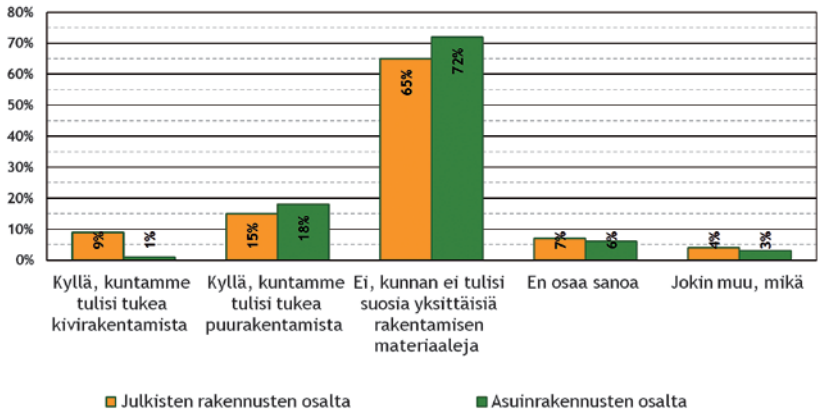

Kuvio 4 Miten tärkeinä pidät seuraavia rakennusmateriaalien ominaisuuksia rakentamiseen liittyviä päätöksiä tehdessäsi?
(Anna vastauksesi asteikolla 0–10, siten että 0 = ei lainkaan tärkeä ja 10 = erittäin tärkeä)

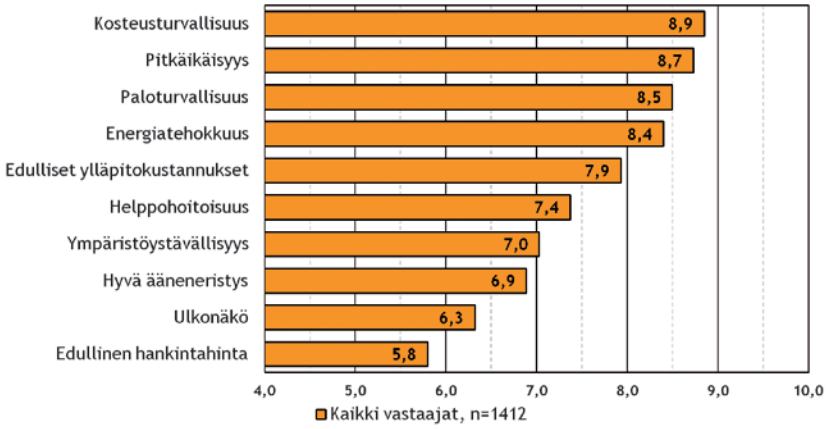

Kuvio 5 Millainen maine suomalaisella kivirakentamisella mielestäsi on?

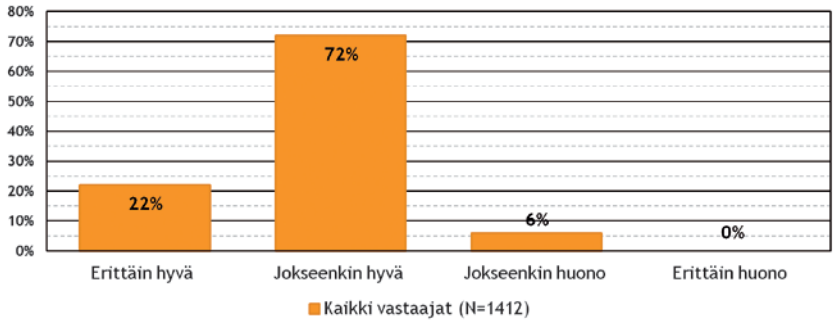

tus ja uudisrakentaminen nousivat vastauksissa esiin keskeisinä kehityskohtina.

Kuntavaikuttajat arvioivat myös keinoja, joilla kaavoitusratkaisuilla voidaan edistää ympäristöystävällisyyttä. Elinkaariajattelu on sisäistetty kuntavaikuttajien keskuudessa. Vastaajista vain 1 % korostaisi rakentamisen aikaisia päästöjä kun jopa 36 % kiinnittäisi huomiota koko elinkaaren aikaisiin päästöihin (kuvio 2).

Tutkimuksessa haluttiin myös selvittää, tulisiko kuntavaikuttajien mielestä kunnissa suosia jotain tiettyä rakennusmateriaalia. Tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että valtaosa kuntavaikuttajista puoltaa materiaalineutraalia kaavoitusta.

Vastaajista 72 % ilmoittaa, että kunnan ei tule suosia yksittäisiä rakentamisen materiaaleja asuinrakennusten osalta, julkisten rakennusten osalta vastaava luku on 65 %. Puurakentamista haluaisi tukea asuinrakennusten osalta 18 % vastaajista ja julkisten rakennusten osalta 15 %. Kivirakentamisen osalta vastaavat luvut ovat 1 % ja 9 %.

Kysymyksessä rakennusmateriaalien tukemisesta nousi myös mielenkiintoisia eroja eri vastaajaryhmien välillä. Virkamiehistä jopa 84 % on sitä mieltä, että kunnan ei tulisi suosia yksittäisiä rakennusmateriaaleja asuinrakennusten osalta, kun valtuutetuista vastaavalla kannalla on 66 %.

Tiedonhalua on ja ammattilaisten sanaan luotetaan

Tutkimus herätti paljon kiinnostusta ja siihen vastasi jopa 1412 kuntavaikuttajaa. Vastaajista 938 on kunnanvaltuutettuja ja 474 vastaajaa edustaa virkamiehistöä, eli kunnanjohtajia, teknisen toimen johtajia ja teknisestä toimesta, rakentamisesta ja kaavoituksesta vastaavia virkamiehiä. Vastaukset jakautuivat maantieteellisesti ympäri Suomen ja kaikki maakunnat sekä väkiluvultaan erikokoiset kunnat ovat otoksessa edustettuina oikeassa suhteessa. Valtuutettujen osalta myös puoluejakauma noudattaa valtuustojen paikkajakoa tällä valtuustokaudella.

Jopa 364 vastaajaa pyysi lisätietoa rakentamiseen ja rakentamisen materiaaleihin liittyen. Unioninkadulla mietitään parhaillaan kuinka yhteydenotto- ja lisätietopyyntöihin voidaan vastata mahdollisimman kattavasti ja ripeästi.

Kuntavaikuttajat kertoivat hakevansa tietoa rakentamisen materiaaleihin liittyvissä kysymyksissä ammattimedioista (52 %) ja rakennusalan yrityksiltä (47 %). Internetistä rakennusmateriaaleja koskevaa tietoa hakee 45 % vastaajista. Myös arkkitehdit ja suunnittelijat nousivat tärkeiksi tietolähteiksi (42 %).

Lisätietoja: Jussi Mattila, Rakennustuoteteollisuus RTT ry, puh. 0400 637 224
Koko tutkimus löytyy: www.betoni.com